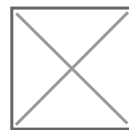

Mục tiêu kinh tế Việt Nam 2035: Có vượt qua chông gai?

01:28 02/03/2016

THCL “Báo cáo Việt Nam 2035” có thể được xem như kim chỉ nam cho hoạt động phát triển kinh tế, cũng như những mục tiêu rõ ràng mà chúng ta sẽ hướng tới trong vòng 20 năm tới. Vấn đề đặt ra: Liệu nền kinh tế Việt Nam có vượt qua chông gai để đạt được những mục tiêu đó hay không?

Những mục tiêu khả thi

Mục tiêu - Bản báo cáo đưa ra là Việt Nam phải đạt tốc độ tăng trưởng cao, liên tiếp trong 20 năm tới với mức tăng thu nhập bình quân đầu người khoảng 7%/năm (tương đương mức tăng trưởng GDP 8%/năm). Để đến năm 2035, Việt Nam đạt mức thu nhập bình quân 7.000 USD/người (tương đương 18.000 USD tính theo sức mua).

Theo Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam, Trưởng ban chỉ đạo xây dựng Báo cáo Việt Nam 2035, Bản báo cáo nhằm góp phần trả lời cho nhiều vấn đề phát triển của đất nước trong 20 năm tới. Bao gồm: Việt Nam nên và cần làm gì để nắm bắt thời cơ, vượt qua thử thách, phát huy có hiệu quả nhất các lợi thế, nguồn lực để tiếp tục vươn lên mạnh mẽ, phát triển nhanh hơn, bền vững hơn; thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình; bảo đảm công bằng xã hội; gìn giữ môi trường sinh thái... để người dân có đầy đủ điều kiện phát huy năng lực, giá trị của mình; để Việt Nam trở thành một miền đất đáng sống tuy không giàu có về vật chất.

Vấn đề được đặt ra: Liệu nền kinh tế Việt Nam có vượt qua chông gai để đạt được những mục tiêu đó hay không và những việc cần làm trước tiên là gì?

Chuyên gia kinh tế, TS. Nguyễn Minh Phong cho rằng, việc tính chỉ số phát triển vĩ mô tới năm 2035 dựa trên giả định mỗi năm tăng trưởng 7%, nhân lên theo từng năm sẽ ra con số. Tính toán đó cũng dựa trên giả định bối cảnh quốc tế sẽ dần tốt lên mà không xấu đi, cộng với sự ổn định chính trị của Việt Nam, cũng như những tín hiệu tốt lên từ phía DN.

“Dù khó cam kết 100%, nhưng tôi cho rằng mục tiêu đó là khả thi, sau hàng loạt cải thiện về thể chế, cũng như việc duy trì mức độ tăng trưởng 7% suốt những năm qua. Chúng ta cũng phấn khởi bởi có một ê kíp lãnh đạo mới, bối cảnh trong nước, quốc tế thuận lợi thì chắc chắn sẽ làm được. Tuy nhiên, nếu đặt mục tiêu trong khoảng 6,5 -7% sẽ là chặt chẽ hơn, nên đưa ra mức sàn và trần, bởi tăng trưởng không phải là mục tiêu duy nhất mà phải phát triển bền vững, hài hòa các lợi ích. Còn nếu đặt ra mức 7% thì chỉ cần vay vốn, tăng cường đầu tư là có thể đạt được”, TS. Minh Phong nhấn mạnh.

Chung tay cùng vào cuộc

Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam cho biết, những khuyến nghị trong Báo cáo sẽ được Chính phủ tham khảo trong quá trình hoạch định chính sách, trước hết là trong xây dựng Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2016 - 2020) và nghiên cứu Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội (2020 - 2030). Đồng thời, sẽ triển khai cơ chế theo dõi, đánh giá kết quả tham khảo, vận dụng những khuyến nghị của Báo cáo, nghiên cứu sâu hơn, cập nhật những vấn đề quan trọng đối với quá trình phát triển.

Trả lời cho câu hỏi những việc cần làm trước tiên, theo TS. Nguyễn Minh Phong: Báo cáo đã đề ra một nhóm giải pháp lớn, liên quan tới chủ thể thực hiện chính sách: Nhà nước, DN, báo chí, người dân. Trong đó, Nhà nước tập trung vào cải thiện môi trường đầu tư, hỗ trợ DN giảm gánh nặng thể chế, tài chính, chi phí tín dụng, chi phí “bôi trơn”... Những gánh nặng này được giảm thiểu cộng với nỗ lực của DN thì sẽ tạo lực đẩy rất lớn.

Người dân liên quan tới vấn đề lựa chọn đúng sản phẩm mình mong muốn, trong bối cảnh tương đương về giá và chất lượng thì nên ưu tiên dùng hàng Việt Nam. Bên cạnh đó, phát hiện hành động cạnh tranh không lành mạnh và sử dụng quyền lực của mình để tạo sức ép thị trường.

“Đây có thể nói là điểm mới mà Báo cáo nhắc tới. Khi người tiêu dùng có ý thức tạo ra áp lực - sẽ kích thích DN làm tốt hơn và sửa chữa những lỗi cạnh tranh không lành mạnh. Nhiều khi, người tiêu dùng bằng vô thức của mình khiến DN tiếp tục làm những điều không đúng”, TS. Minh Phong nhận định.

Khẳng định thời gian qua việc cải cách thủ tục hành chính, thuế có nhiều tiến bộ, nhưng ông Phong cho rằng, quan trọng nhất vẫn phải là nhận thức của cán bộ các cấp, khu vực tư nhân là vô cùng quan trọng. Nhà nước hỗ trợ, nhưng không phải chủ đạo một cách tuyệt đối và mãi mãi, cứng nhắc.

Phân tích khía cạnh cần chú trọng nâng cao năng lực cạnh tranh của khu vực kinh tế tư nhân, ông Phong cũng chỉ ra điểm yếu lớn nhất mà khu vực này còn tồn tại đó chính là tính dài hạn không lớn, do môi trường luật pháp, thể chế của mình thay đổi liên tục, không nhất quán. Tầm vóc, tư duy không tới nên tầm nhìn ngắn hạn. Sự liên kết vì lợi ích quốc gia lỏng lẻo, văn hóa kinh doanh kém, sẵn sàng vi phạm luật pháp để đưa thị trường sản phẩm không vì người tiêu dùng, mà chỉ vì lợi nhuận.

“Năm 2015, xếp hạng năng lực cạnh tranh tăng 12 bậc, thế giới đã thừa nhận. Tuy nhiên, theo yêu cầu của DN thì có nhiều điểm chưa tới. Theo tôi, luật thay đổi thì các điều chỉnh đi theo mới thay đổi. Cái này về luật, Quốc hội phải điều chỉnh. Thêm nữa, “bôi trơn” là tệ nạn lớn nhất mà DN phản ánh. Phải đấu tranh chống tham nhũng ngay từ công tác cán bộ.

Nhưng cũng phải nói thêm, bản thân DN nhiều khi cũng sẵn sàng chi, theo kiểu đấu giá, tạo tiền lệ, khiến người làm công tác quản lý coi đó là sự mặc nhiên. Ở đây, có cả phần lỗi của DN, muốn chen ngang, không muốn làm đúng quy trình. Ví dụ, nộp thuế, sẵn sàng khai sai để ăn chia với nhau. Vì thế, cần có sự tiêu chuẩn hóa cán bộ, cơ chế minh bạch hóa và DN phải ủng hộ thì làm mới tới được. Cũng giống như cơ thể, chân tay khỏe, nhưng cái đầu bị “cắm chốt”. Bắt đầu từ thể chế nhà nước, tư duy của DN... Giải quyết được những vấn đề đó - sẽ tạo lực đẩy tốt hơn”, TS. Minh Phong bày tỏ.

Đoàn Huế